

MÓRSZKA KRAJINA

Vérsztveni, politicsni i
kulturni tjédnik.

MURAVIDÉK

Gazdasági, politikai és
kulturális hetilap.

Lét. III. Évf.

Márkisevci, 1924. június 22.

Broj 25. Szám.

Národno vládanye

po bojni sze rávno tak sűri po cêlom szvéti, kak je mocsno sztalô predbojnov vládanye ti zmožni, té plemeniti. Kak je vűzgaô kapitalizem té grozne szvetovne bojne plamen, rávno táksa je míszeo i isztina pobojnszkoga národa, kí má pravico 'zivetí kak vszaki drűgi, ár je tűdi i on sztvorjeni na bo'zi kêp.

Národnoga goszpodűvanya, toga isztinszkoga demokratizma (nê kak je prinasz poznáni) ideja ide, napredűje, vdérja szkôz vszê vrát, vszê szten cêloga szvetá. Toga 'zivetí i to k csloveki priszpodobno 'zivetí hotêcsega csloveka, národa môcs, kí sze 'ze v vecsni csűti, sze vecs ne dá voditi na szêpo formo, nego v znányi môcsi i idêcse nyemi pravice, míszli zavzêti v drűzávnom ravnanyi tiszto meszto, stero ga dosztája.

Csi poglédnemo v tom zmízli histôrijo predbojnszke z edne i pobojnszke europe po drűgom sztráni, je razlika velka. Dokes je predbojnszki národ v méri tázívôcs sze trô szamo za szvoj vszágdenésnyi krűh, je pri le'zê sem 'zítki pozábo na vsze prilike kí szo sze delale i namenjene bilê na podkápanye toga mérnoga tázívlnéna, je: bógá molo, kralá postűvao i tém vísesnyim podlo'zen bűo. Niti nyemi na pamet nê prislo sze na té razszrditi. I dnezsz? Dnezsz 'ze, po toj krvi pűne bojne je znáno národí, ka je bojna szamo prôti národí bíla i bo vszígdar namenjena i szamo za kapitaliszticsne interesse z pomocsjöv plemenitásov.

Tô je odprlo ocsi Ruszkomi národí i zatô sze steo resiti cárizma, korupcije, goszpocsine i kancsuke. Zató je vrglo telko, predbojnov escse prepostűvani, kralöv i szí 'zelelo národno ravnanye, ravnitelsztvo, vládanye z národne vűle. Vszáke drűzáve národ szí mérnó 'zivilényc v republikí iszkao zagvűsati, zató je pa vszáká drűzáva kí szí je z-bojne tao vzéia, navêkse 'ze dnezsz republika, brez kralá zató, ár szo szí predsztavili tűdi i kralé nê v máloj meri za krivce bojne. Té bics je nê szamo v rusziji doszégno te' vladajêcse, nego tűdi v nemskom, ausztia-magyarszko, gresziji, turcsiji itd., k steromi je szlédilo tűdi v 'ze republikanszki drűzávaj iszta nezadovolnoszt. An-

glíja je rávno táksa democraticsna drűzáva kak francuska republika, i ovo, dnezsz v Angliji delavszka vláda prisla k môcsi, národna vola je vrgla francuszkoga rep. predszednika, goszpodűje národna vláda.

Tô je nájem za zájem, stero z-osztátí nê moglo i nemre tűdi v bodêcse. Národa pravica bo obvládala, ár de sze valíla szkôz

Dourmergue nôvi francuszkí president.

PARIZ. Po levicsárov zmági je na té zahtevno tűdi odsztôpiti mogo doszedásnyi president francuske republike Millerand. Odebéranye nôvoga presidentá sze je 13. júniya godílo i je levicsárov (balpárt) kandidát radikálec *Gaston Doumergue* fiskális od 853 glászov dôbo 515 kí je tak

in szkôz szvetá. Môcs, kí bi tô sztavi ti mogla je nepoznána. Rávno tak nê kak vű z szvojega presztora sztopívso vdérjajêcso povôden nê. Národ má pravico 'zivetí, tô prebrániti nemre. Tô sze pa doszégne szamo tak lêko, csi je 'ze v 'zítki — kí sze 'ze sűri — popolno i punomêcsno národno vládanye, prvê pa zato potrêba razum.

z absolutnov vecsínov za presidentá odebráni

Nôvi president republike Doumergue je taki szprijao minist. predszedniká Marshal-a kí nyemi pôdao demisijo, stero je president szprijao. Za násztavo nôve vláde je mandát levicsár *Herriot* dôbo.

Volítvi na vidêki.

BEOGRAD. V ministersztvi, naj delo le'zê i hitrê ide, szo sze konstrueali rázni komiteji (tanácsí) z vszê ministrov za odprávlanye ráznoga szilnêsega dela. Pašič min. predszednik je odo k kralê v Bled refererat v politicsni situáciji. Trdí sze da je ponovno

povdárjao potrêbo volítev kí sze naj vrsijo 20. oktobra. Naj odlô csi národ i tô de z id z politicsne kríze. Szkoró sze 'ze zagotávla, ka sze bôde vláda rekonstruêrala i z tøv szprembov osztáne tűdi kak volílva vláda.

Grozni vihéri okôli Budapesta.

BUDAPEST. Vrêmenszka neszreca je po cêlom országi szlászti pa na pôli velko skodo napravíla. V Budaörsi je tocsa okôli sêtzjzero plűgov szilja vni-csíla. Z v Biatorbágy pridêcsega vláka ca 200 lűdi je k posztáji blűzi bodêcsi magazin be'zalo

pred vihêrom. Posztáje sztreho je vihêr prêk na té magazin vrgo kí sze na tô pôdro i okôli 30 osob ranjeni. V okôlici Bpesta je navola návjéksa bíla. Z okoli 40 hís je odneszao vihêr sztrehe, pôdro tőrme itd.

Po revoluciji v Albániji.

TIRANA. V Albániji je revolucija zmágala. Komaj potom dogôdki szo pa dnêvi 'ze pá nemérni, ár sze prvêsi vladajêcsi na reakcijo pripravljajo. Denésnye

nac. vláde predszednik je *Fran Nollí* pravoszlávni pűspek. Med szamimi rev. je tűdi szvája i te drűge gruppe voditel je *Hasan bég* i *Bajram Cur*.

Radič príde nazáj v Bécs.

BEOGRAD. Po porocsilaj z Moszkve sze Radič té dni vrné nazáj v Bécs. Nyegovo potűvanye je nê melo zadoszta, tô je pricsakűvanoga nászhaja. Kak je csűti je vsztôp radicsevcev v III.

interiacionálo vecs kak gotov. Té dogôdek, pri namenyávanom razpűszlítvi HRSS od sztráni vláde, na zahtevno Pribičeviča, de eden nôvi obte'zilni podátek.

Je vsze mogêcse!?

V nájbôgsem znányi i miszli toga sze tikajêcsega zakona i narêdbe, dônok pa po môfoma, je v ednoj obcsini z bôbnyano bílô da 15. júniya je na pôli prepovêdano delati ár je tô 'drűzávni práznik. Kak szmo 'ze omênili, je z-bobnyano napácsno bílô, ár je drűzávni szvéték „Vidovdanszke usztáve“ (alkotmány) ne na dén Vide po Gergelyszkoga kalandarija, nego po pravoszlávnom kalandariji, tô pa bôde 28. júniya.

Nescsemo pa sztem polenizêrati, nego od kratsenyá, prepovêdi polszkoga dela.

Drűzáva predvszem! Zató, nyé zákone i pozakonite znamenitoszti ôszvetke postűvati moremo. AN gda pa je drűzáva szamo te mocsna csi je vu nyé zadovolnoszt, sze nam tô szamo z obcsnim dobrim delom poszrecsi. Kmêtsko delo je pa obcsno, ár vszákí kmet je na tom naj drűzáve obcsno vérsztveni sztális naprê pomore tak, ka ne dela szamo telko kelko bi za nyega prézivilényc potrebűvao, nego pridela szilje, podkrmi biká da ga za obcsni obszton oddá. Zató je nê namesztno prepovedávati polszko delo té, gda je na pôli szilno delo, koszítev ali 'zétva, gda kmet nájbolê zná ali je prisziljen delati na pôli ali nê, ali sze nyemi zaműjenosztjov 2—3 vűr szkvári ali nê szeno ali požeto szilje. Pri táksem deli nêga nedele, ne szvétka, nego jeszte dűznoszt za obsztoj i za obcsni interestess. Szvétki sze lêko delajo v varasáj, nê pa v kmêtski vesznicáj. Kmet iták more szvétiti zadoszta po zími i gda de'zd'zi. Zató naj sze v táksem cájti šš ne jemlêjo po cêloj szigurnosztí.

„Prekmursko pismo“ z Bogojine dne 10. júniya priobcseno v „Národnom Dnevniku“ broj 139. bár povprêk je za competentne idealne vszebine za prakszo, gda pise: „... da si osvoji te Slovence. Pa ne po Mussolinijevem (fasiszt, orjun) sistemu „sila“ (erôszak), ker kjer je sila (erôszak), je tudi odpor (ellenállás),“ dônok moremo zagotoviti ka je píszec (poročev.) enosztranzsko porocsilo dao té, gda pise med drűgim: „Ni dovolj, da je tu mnogo slovencev — luteranov, ki itak cepijo národno ednoto, mnogo Židov, Madžarov in Madžaronov itd.“ Mi pa právimo natô: Ne gledêcs natô, da je píszács toga píszma z centruma katholizma po zmaji sovinizma stilizêrano steo slovenszko mirnêso jávnoszt napácsno informêrati od 'drűzávo razdêrajêcsi luteránov i židov, povemo odkrito, da szo rávno té luteráni lojálni, nê pa vu veri zaslepnyeni, nego preszvetseni, v znányi cslovecsi pravíc 'zelejo i zahtevajo pravice, csi 'ze velke dűznoszti nosziti morejo. Píszec pa szvoj artikulus naj precsté i de vido, ka je z ednov polovicov zbrűszao, ka je v ovoj polovici napiszao. „Mussulinijova sila“ je tűdi na porocseválca N. D. povêdana, kí sze zdaj 'ze na luteránaj i židaj jezdi.

A bistricai csendőrgyilkosság a törvény előtt.

Elhalasztották a tárgyalást a jövő ciklusra.

A múlt év nyarán Gornja Bistricán egy vérszomjas tömeg megtámadott három kötelességét teljesítő, de civil ruhába öltözött csendőrt. Egyet agyonvertek, kettőt súlyosan megsebesítettek. A vérlázító eset nagy izgalmat keltett egész Prekmurjében s minden tisztességesen gondolkodó ember súlyosan elítélte a még mindig háborus mentalitásban élő bistricai legények bestialis cselekedetét. Mint fájdalmas emléket jegyezzük fel, hogy akadtak elvakult emberek kik a magyarok izgatásának tulajdonították a véres tragédiát. Szinte kacagni való volt ez a vád! Bistricán, a črenšovciii fára területén magyar izgatás! Sokáig volt kénytelen a helybeli magyarság ennek az ostoba feltevésnek hatását érezni. A nyomozás, a vizsgálat, mely majd egy évig tartott semmi nemzetiségi háttérrel nem tudott felfedezni, de magára a véres cselekedetre sem hozott teljes világosságot mert a vádlottak tagadnak.

Junius 13-án kezdte a maribori esküdszék ezt a monstre bünpört tárgyalni. 32 vádlott van. Az ügyész indítványára a bíróság zárt tárgyalást rendel. A vádirat szerint a bistricai csendőrség egy Balazsics János nevű szökött rabot keresett. 1923. aug. 27-én Antolin Anna Črenšovcen a Bauer féle vendéglőben elmesélte Postružnik József csendőrőrmesternek, hogy a szökevény Balazsics Gornji Bistricára egy Kuzma nevű gazda szénapadlására jár aludni. Postružnik két társával Szever Alajos és Krump Antal csendőrrel még aznap éjjel polgári ruhába öltözött és ismétlő pisztolyokkal felszerelve elindultak a szökevény kézrekerítésére. Éjjel tájban értek a helyszínére tévedésből azonban nem Kuzmának hanem Kreslin Jánosnak házáat szállották meg. Szever és Krump csendőrök az udvaron maradtak és őrt állottak míg Postružnik létrán

Schicht

Pravo
SCHICHTOVO-milo z znamko „JELEN“

je priljubljena pri vseh varčnih gospodinjah.

Pravo samo z imenom

„Schicht“ in znamko „Jelen“!

felmászott a szénapadlásra. A padlás ajtajánál villanyos zseblámpájával bevilágított, majd halk „pszt megvan“ szavakkal figyelmeztette az udvarban álló társait. Ebben a pillanatban mozgást vett észre, míg a két lent álló csendőr a szénapadlás másik végéről ugrásszerű robajt s tova futó lépések zaját hallotta. A nyomozás megállapította, hogy a szénapadlásról két egyén ugrott le, Horváth Zsiga és Kreslin Rezső f. bistricai lakosok.

Röviddel azután mozogni kezdett a falu. Minden oldalról tódultak a fűtykösökkel felszerelt emberek s ütlegetni kezdték a polgári ruhás csendőröket. A feldühödött tömeg tolvajt, rablót kiáltott s a három szerencsétlen csendőrt rövidesen harc képtelenné tette. Azután megkötözték és a bíróhoz cipelték őket. Postružnik eközben eszméletét veszítette s nem is tért többet magához. A bíró kocsit hozatott, arra feltették az eszméletlen Postružnikot s beszállították Dolnja Lendavára. A másik két csendőrt a szekérhez kötve gyalogolni kényszerítették. Postružnik neinsokára belehalt sérüléseibe, a másik két csendőr hónapokig nyomta az ágyat.

Másnap széleskörű megkezdődött nyomozás amelyet Sagadin csendőrőrnagy maga vezetett. Lefogták az egész falut. Napokon keresztül tartott a vallatás de pozitív eredmény nélkül. Sem az eset értelmi szerzőit sem azokat akik a csendőröket ütötték-verték nem sikerült kinyomozni. Mégis a nyomozás során többen beismerő nyilatkozatot tettek de a tárgyaláson vallomásaikat nagy részben visszavonták azt adván elő, hogy csak a csendőrök bántal-

mazásának hatása alatt tettek beismerő vallomásokat, hogy a további vallatásj elkerüljék. Vádlottaknak ez az általános védekezés tette indokolttá a zárt tárgyalás elrendelését.

Az esküdtbíró előtt egyenként kihallgatott vádlottak valamennyien azzal védekeznek, hogy eszük ágában sem volt a csendőröket ütni, ők tolvajokat és betőröket kerestek Kreslin házában s nem gondolhattak mást, mint hogy az éjnek idején ott talált egyének a tolvajok. Ezért vitték is őket a bíróhoz. E védekezésüket valószínűsítő, Kreslin némely igóságát, ruháit, cipőit, kalapját, a „tettenért tolvajoknál“ találták meg. Hogy ezek a dolgok hogyan kerültek a szerencsétlen kelepchébe került civilruhás csendőrök zsebeibe, azt csak a bistricai érdekeltek tudnák hitelesen megmondani.

E védekezéssel szemben az ügyészség tudni véli, hogy a vádlottak miközben a csendőröket ütlegettek ilyen formán kiabáltak: „Ahá, most megvagytok csendőrök, ez előtt ti hajtottatok minket, most meg mi fogunk titeket kísérni.“ A vádlottak persze ezt tagadják. Vuk József mindössze annyit ismer be, hogy kétszer ütött Szever csendőrre mikor a bírónál felismerte, de ezt azért tette mert Szever egy izben buzát vett el tőle.

A tárgyalás második napján tanukat hallgattak ki. Elsőknek a két sértett csendőrt Szevert és Knunpot hallgatta ki a bíróság. Szever elmondja hogy a támadás előre megbeszélte dolog volt, mert véletlenül ilyen szervezeten nem történhetett volna az meg. Az elnök felhívására nem tudja

felismerni bántalmazóját a vádlottak között, mert már az első ütés után eszméletét veszítette. Elnöki felhívásra Vučsko Kálmán jelentkezett azzal, hogy ő kötözte meg Szevert. Erre Szever felismeri Vučskóban bántalmazóját. Vučsko azonban tagad.

Több jelentéktelen tanu vallomása után a vád képviselője a bizonyítás kiegészítését kérte s újabb tanuk kihallgatását indítványozta. A bíróság ezt elrendelte s a tárgyalást a jövő esküdszéki ciklusra halasztotta.

Národna hvalêka.

Poszlovenseno po F. I.

Povrno szem sze vu künjo,
Da bi szi ná'zgo na pipo,
Tô je tô ná'zgo bi szi jo,
Csi bi v nyê 'ze nej gorelo.

V-pipi je 'ze tak gorelo,
Nej szem sô za toga volo:
Záto szem sô, ár szem vido,
Tam notri lêpo deklino.

Kürila je srdce moje,
Drva szo z-plamnom gorele,
Kapa escse nyénivi okêj,
Kak szta sze 'zarile obê!

Glédam jo i ona mené,
Malo fali kame zvercsé;
V-pipi mi je ogen v'gászo,
Srzce, nyê pogléd o'zaro!

GLÁSZI — HIREK

— Aldüvanya nágib. Eden szobotski dobroga nágiba mládi gószpód, kí szi je z na naszledüvájócsaga: *Srečke držávne Lutrije* (osztály sorsjáték) v-sztároj gaszi vecs srečke (oszt. sorsjegy) küpo, stere zagvüšno gvínajo, je ocsiveszno obecsao, ka csi z-véksi dó-

Amerikai élet Berlinben.

Az amerikai tempó szép lassan birtokába veszi Németországot is. Egy amerikai petróleumkirály, kijelentette, hogy az amerikai tempót neinsokára nem Newyorkban, hanem Berlinben kell tanulmányozni. Ez kissé merész, kissé amerikaias állítás. De hát majdnem így van.

Berlinben mindenekelőtt nincs „amerikázás“. Az az öt munkás, aki az ablakom előtt veri a vaséketa villamosin mellé, pihenés nélkül dolgozik. Hallenéznek az emeletről, ivben meghajló testeket látok. Egy, kettő, három, négy, öt, egymásután, ritmikus mozdulatokkal emelgetik a kalapácsot. Reggel hatól este hatig. Túlóráznak, de vidámak és nevetnek.

Ez így van mindenütt. A Stadtbahn, ez a hallatlanul népszerű közlekedőeszköz reggel hattól kilencig száz ezreket visz az irodákba, műhelyekbe. Déltűn ötkor hosszú, kigyózó tömegben sietnek a százazrek ismét a Stadtbahn-állomások felé. A Friedrichstadt,

a City, ezekben az órákban meleg, élénk, — igen amerikaias — színpaltokkal van tarkítva. Ha repülőgéppel lehetne egyszer filmre rögzíteni ezeket az órákat, csupa vonalzó, ideges, szétfutó, apró fekete pont kerülne a vászonra. Hallatlan sok élet. Berlin ma csaknem ott tart, ahol ezerkilétszázötven négyben volt. A szédületes fejlődés rohanásában. A friedrichstrassei pályudvar mögött szomorú, fáradt földdarab nyulik el. Egy grund. Kétéves berlini tartózkodásom alatt minden nap megnézem a táblát, amely a grund előtt ágaskodott hencegön: „A Felhőkarcolóépítő Rt. építkezés“. Nevettem ezen a „nagyvási mánián“. A „grund“ — mint hallottam — már vagy tíz éve érintetlen és elhagyott. Most két héte, írják a lapok, hogy a Felhőkarcolóépítő Rt. megkezdte a munkát. És a grund, ez a kicsit romantikus sziget a City lüktetésében, egy amerikai betonóriást fog a szívére hordani.

És ugyanakkor „Heilsarmee“, az Üdv Hadserege kibontotta zászlaját a magas vasút oszlopi mentén, szembe

két mozival, egy kávéházzal, egy operett színházzal és — a legforgalmasabb időben és helyen. Hallom messziről, hogy cernahangon énekelnek valahol. Odamegyek, hát látom, hogy nagy tömeg gyűlt össze és a tömeg közepén fiatal lányok egyházi dalokat énekelnek, egy idősebb, tiszteletreméltó hölgy inti a taktust és egy férfi levett kalappal, tétován kíváncsian nézelődik. Ez a Heilsarmee, az Üdv Hadserege. Mínyájan uniformisban vannak, Csinosak, elegánsak, tiszták. Egyszerre félbehagyják az énekelést és az egyenruhás férfi levezi sapkáját és beszélni kezd Naivan, idegen szavakat használ és mond. Hogy internacionális ivó volt, könyvelő fráter, csirkefogó és az Üdv Hadserege mentette meg. Kicsit mosolyog, ahogy elmondja ezt a önvallomást. Arca borszinűbarna.

Most az idősebb, tiszteletreméltó hölgy beszél. Arca kipirul, úgy beszél teljesen, mint egy socialista szónok. Hallatlan hévvel, meggyőződéssel, sok, forradalmas szóval. A gésztsuai szabaddok. Meg vagyok győződve, hogy az-

előtt a partitkaságnál volt, vidéki agitációkra kiküldve. Ma az Üdv Hadseregének hölgye, szeretetről, Krisztusról, jóságról, felebarátokról és testvérekről beszél.

A poénje az egész dolognak, hogy senki sem csodálkozik, a rendőr, aki öt lépésnyire áll, meg sem fordul és ez a halk, vallásos-templomos, orgonaszószolzmás szellem pár percig tényleg fogva tart negyven-ötven embert. Az idegesek, a sietők ugyan pokolba kívánják az Üdv Hadseregét, de ez hozzátartozik az egész beállításához, az egész tipikusan amerikai jelenethez. Ahol az utcasarkon megjelenik egy metodista szónok, vagy egy megtisztult filozofus vagy egy új fanatikus és beszélni kezd, tanítványokat szerez, agitál, lármázik, szerepet játszik, erkölcsöt javít, embereket nevel és végén gyűjt a metodista legényegylet számára.

Mert itt is ez történt. A sildes sapka kézről-kézre vándorolt és mindenki beletette a maga rentenpfennigjét. Ezúttal a gyerekekétetésekre javára.

kov (nyeremény) sterogakoli dobiti recsen bode, 10% percentov na ang. Diacski dom aldúje. Toga goszda imé li te prineszemo na ocisznoszt, csi ga goszpodina Fortuna ripoisce (to de pa tébole vrédno, je esce ledicsen.) Teccasz nyemi z-punim szrdcom zelémo szreco.

— **Sprejemni izpiti** za I. razred javne realne gimnazije v Murski bosti se bodo pričeli v poletnem letu v ponedeljek, dne 30. junija, ob 9 uri predpoldne. Zahteva iz *krščanskega nauka* toliko znanja, kolikor se ga mora pridobiti v prvih štirih letih ljudske šole; *slovenščine* spretnost v čitanju pisanju, početni nauki iz oblikovanja, poznavanje pravo-pisnih pravil, razčlenitev prosto razširjenega govora; iz *računstva* izvežbanost v aritmetiki osnovnih računskih vrstah s klasičnimi številami. Izpita iz *krščanskega nauka* se oprosti, kdor ima v izpitu dovolj „dobro“ ali „prav dobro.“ Izpiti iz *matematike*, ki naj pridejo v spremstvu učiteljev ali njihov zakonitih pomočnikov, morajo predložiti rojstni list in predpisano »obiskovalno izveščevalo za sprejem v srednjo šolo.« Najstarejši starost 10 let najmanj, dovršenih vsaj do konca leta 1924. Ponavljanje sprejemnega izpita v istem letu na isti ali drugi srednji šoli ni dovoljeno.

RAVNATELJSTVO.

— **Stelina letnikov 1904.** K varazdinski vojni okrogi prisotni mladenci rojeni leta 1904, do v M. Soboti in stelingi 11. 12. i 13. avgusta t. l. štá: i 1904. leta rojeni mladenci i zni drúgi do toga leta rojeni, ki szo v kákséga stécs vzroka volo na stelngi esce né bilí ali szo zacsaszno neszposzobne bilí nájdéni pri regruciji morejo na stelingo priditi v opánani dnévaj tébole ár varazdinskí vojni okrug vecs nébóde obdr'zavao náknadno rekrucijo (pótsorozat). Asztácia de v M. Sobotskoj varazdinski hízi ob 1/2 8 predpoldne po zle d'écsem rédi obdr'zavao: 1. avgusta za občine: Murska Sobota, Lačkovci, Kostanovci, Košarovci, Pečovci, Čopinci, Budinci, Hodoš, Matjaževci, Lončarovci, Panovci, Središče, Macova, Berkovci, Krplink, Stanjovci, Črčkova. 12. avgusta za občine: Šaranci, Moranovci (Neradnovci), Ženavlja, Meliki Dolenci, Gornji Petrovci, Adrianci, Ratkovci, Križevci, Kančovci, Stanjšovci, Mali Dolenci, Markovci, Koreča, Dankovci, Kúkeč, Šulinci, Jakičan, Markišavci, Volčjagomila, Grosenjakovci, Pordašinci, Čikečkavas, Lukačevci, Nemčavci. 13. avgusta za občine: Bakovci, Mlajtinci, Fokovci, Čelo, Ivanovci, Krnci, Dolina, Moščanci, Voršinci, Moravci, Tešanovci, Martanci, Puconci, Bokrači, Andrejci, Vaneča, Sebeborci, Domanjšovci. Mladenci ki szkrajsano szlúžbeno vrémen esé prosziti naj szebov prineszé dúbravnisko porocsi (családi értesitő), potrdilo dávcznoga urada kelko porcije placsije i naj pridejo z nyim vsze familije delanezmo'zne kotrige od 15 do 60 lét sztari.

— **Nóvi gerent.** Nameszto Vlavaj Jónéfa je v Vadarci imenüvani za gerenta Potocsnik Ivan.

— **Národna szkupszina** (parlament), kak sze gúcsf v vládni krúgaj, bóde razpúscsena, i do volitvi okoli oktobra obdr'záne.

— **Radics** je z dvema poszlancomá v Moszkvo odísao, gde je z kmétskov internacionálov v sztúke sztápo.

— **Csiszár Bözsi** ez a bronz haju, fehérvállu szép leány, a Robitsné Csiszár Margit ikertestvére és a derék Csiszár Jani leánya, amikor egy évvel ezelőt az édes mamája után vágyakozva elkiváncozott innen csak épen úgy tudott zongorázni, mint a többi kisvárosi úrikisasszony. Kiválóan jeles muzikus apának gyermeke lévén azonban az átlagosnál jóval több zenei intelligenciával játszott. És ma egy évi szorgalmas tanulás után ha zongorázni halljuk meglepetve constatáljuk, hogy Csiszár Bözsi egy merészröptű művészpályának nem is a kezdetén van már. A meglepetés csak a rövid időnek szól, mert azok akik ismerték tudták, hogy sokra fogja vinni. A szombathelyi zenekonzervatórium jeles igazgatójának Csikor Elemérnek ritka szorgalmu tanítványa s Köszegről jár be Szombathelyre tanulni. Szívünkben örvendünk, hogy Csiszár Bözsiben, kis városkánk szülőttében, ebben a mi fajlánkhhoz tartozó szép leányban az erőteljesen kibontakozó művész-tehetséget köszönhetjük.

— **Magyar műkincsek Amerikában.** A san-franciskói Panama Pacific kiállításra küldött s magántulajdon képező magyar műkincseket az amerikai kormány befoglalta. A zár alá vett idegen javak kezelésével megbízott kormánybiztos: Miller J. most elrendelte ezen műkincsek visszaadását. A kiállításon 630 drb. negyedmillió dollárra becsült műtárgy volt. Képek, szobrok, himzések és egyéb műtárgyak, amelyeket most Budapestre küldenek szétosztás végett.

— **A Jadranska Banka** új érdekközössége. A Dunamelléki kereskedelmi társasággal fuzionált Jadranska-Bank, amely érdekközösségben van a Szerbiai Bank R. Társasággal is, a napokban a boszniai piac egyik legtekintélyesebb közigazgatási intézményével a Szarajevóban székelő Szerbiai Központi Közigazgatási Bankkal is érdekközösséget létesített.

— **A strukovci iparosok** f. hó 29 én Strukovcin a Siftár-léle vendéglő kert-helyiségében hangversennyel egybekötött táncmulatságot rendeznek, melyre ezuton hívják meg a nagyérdemű közönséget. Kezdeté d. u. 3 órakor. Belépődij személyjegy 5 din, családijegy 10 din. Tiszta jövedelem az újonnan szervezendő tűzoltó egyesület felszerelésére fordítatik. — **Rendezőség.**

A megrendszabályozott automobil forgalom. Igen helyes és igen dicsérendő rendeletet adott ki a város. A személy autóknak és motorkerékpárok-nak a város területén csak 15 km.-méteres, a *teherautóknak pedig csak 5 kilométeres óránkénti sebességgel* szabad közlekedniök. Ez az utóbbi rendelkezés nagyon fontos. A teher autók gyors hajtása nemcsak a járókelők testi épségét de a házakat is nagyban veszélyezteti. A Murska Sobotában forgalomban levő teherautók között van egy monstruozus szörnyeteg, egy gummitalpak nélküli kerekeken gördülő óriás, amelynek nyomában ugyancsak remegnek a falak! Különösen ez a szörnyeteg tartsa be az 5

kilométeres sebességet, ami azt jelenti, hogy 12 percig kell egy kilométert megtennie. Ez a jó katonalépés mértéke. Ha ilyen tisztességes tempót fog betartani, akkor nem teszünk ellene kifogást. De mihielyst gyorsabban megy s veszélyezteti a házak biztonságát feljelenjük őt s kipróbáljuk rajta az új rendeletet.

— **Jugosziavia gabonatermése** kitünő. Stojadinovits pénzügyminiszter a legutóbb odanyilatkozott, hogy a terméskilátások az egész országban a lehető legjobbak s az a kár ami az árvíz következtében a mezőgazdaságot érte megtérül az által, hogy az idén jóval több a megmunkált és bevetett terület mint a múlt évben.

— **Tűzoltó multság.** A lendvane-mesdi tűzoltóegylet június hó 29-én a hidvégi Benko féle vendéglőben változatos programmal mulatságot rendez. A tiszta jövedelem az egylet anyagi szükségleteire lesz fordítva.

— **Kert a Dobrai előtt.** Rég nélkülözött szükségét pótol az a kert amit Dobray János polgártársunk szállodája előtt csinált. A városi hatóság által rendelkezésére bocsátott területet nagy költséggel bekerítette befásította és részben parkirozta. Ezzel nemcsak kellemes üdülőhelyet biztosított vendégeinek, hanem jelentékeny mértékben hozzájárult a város szépítéséhez is, amelyért csak köszönet és elismerés jár úgy a község mint a közönség részéről Dobrainak.

— **Az új osztrák aprópénz** hétfőn került forgalomba. A pénzügyi kormány 100, 200, 1000 és 5000 koronás darabokat veretett. Ez utóbbiak ezüstből vannak s felírásuk I Schilling, s máris agiojuk van a forgalomban. Pénzügyi körökben egyébként attól tartanak, hogy ezt az ezüst pénzt a közönség gyűjteni fogja s így az mihamarább eltűnik a forgalomból.

— **Nemcsak az öreg Pasics** hanem a jóval fiatalabb murska-sobotai diák mamák is Bledbe mennek elkísérvén reményteljes csemetéiket arra a kirándulásra, amelyet a gymnasium tanári kara rendez a diákok részére. Értésülésünk szerint mindazok a mamák akik szakácsművészetük remekeivel e kirándulás pénzügyi alapjait mevetették, a tanár urak hívó szavát éppen nem vetették meg s valamennyien nagyban készülnek az utra s így a bledi kirándulás igen mulatságos társas utazásnak ígérkezik.

Csesko pivo!
dobro pivo!

Naznányam

postüvanim kresmárom, ka sztálno dr'zim v szkladicsí prvovrstno **csesko pivo** v lagváj i glazáj, csarno i 'zuto. Vszigdár frísko i po fál céní sze dobro obszlúzeno dobí pri **KEMÉNY MARKO** kresmári v M. SOBOTI, hotel Benko.

MALI OGLÁSZI.

MOTORETT, mocsno montérani, z 1 1/2 HP, z nóvim cilindrom, v nájbógszem sztáni sze po fál céní oddá. Pozvé sze v Prekmurski Tiskarni.

Naznányam

postüvanomi obszinsztvi, ka po szmrti mojega mó'zá mo fíjakersztvo, kakti foringástvo dale pelala. Postüvanoga obszinsztva podpéranje túdi i v prísesztnom proszí:

vдовica **Kámán Vincija** v M. Soboti

Halló prijátel! Csi sze ti vóra pokvarí, neszi jo k vörari; csi pa ti krsacsák trbè, küpi ga pri klobicsári pri **SZUKICS JURI** v MUR. SOBOTI (prék od 'zidovszke cerkvi),

gdé bodes rédnó obszlúzeni i dobí dobro blágo po fál céní. V szkladics krsacsáki (klobúki) nájnóvése **BECS-ke** i **GRAZ-ke** móde. Popravila krsacsákov dobro i fál. Probajte, sze zagvúsate!

Vendéglő bérbeadás.

A gornji-petrovci-i (Péterhegy) ág. h. ev. gyülekezet közhírre teszi, hogy gyülekezeti vendéglőjét G. Petrovcén, a hozzátartozó gazdasági épülettel, vágóhíddal, kerttel, szántófölddel és réttel együtt 1924. június hó 29-én d. u. 2 órakor a vendéglő helyiségében, 1925. január hó 1-től számítva 3 évre nyilvános árverésen bérbe adja.

Tr'ztvo. Kereskedelem.

		Blágo — Áru			
100 kg.	Psenica—Buza Din.				—300
» »	'Zito—Rozs				—225
» »	Ovesz—Zab				—250
» »	Kukorica				—250
» »	Proszó—Köles				—300
» »	Hajdina				—255
» »	Szenő—Széna				50—75
» »	Graj—Bab csres.				—550
» »	zmésan—vegyes bab				—400
» »	Krumpli				75—100
» »	Len. sz.—Lenmag				—
» »	Det. sz.—Lóherm.				—
1 kg.		III.	II.	I. prima	
Bikóv.	Bika	13	14	15	16
Telice	Ösző	11	12	13	14
Krave	Tehén	6	8	11	12
Teoci	Borjú		13	16	—
Szvinyé—Sertés			22	—	22
Mászt I-a—Zsirl-a.					42
Zmócsaj—Vaj					40
Spé—Szalona					32
Belice—Tojás 1 drb.					1

Vlastnem

interesu

pazite, da dobite vedno davno preizkušeni »Pravi : **FRANCKOV** : kavni pridatek« v zaboječkih in ne kako ponaredbo. —

Na novi, rjavo-modro-bei etiketi se posebno jasno izražajo glavni znaki, a to so: ime »**Franc**« in »kavni mlinček«. —

»Pravi : **FRANCK** : z mlinčkom« zboljšuje in pocenjuje vsako kavo!

Z-hája vszako nedelo. — Napréplacilo za: 1 leto 47, pò 24 frtao 12 Din. Zvün SHS., 70 Din v Ameriko 80 Din létno. Cèna anonc za □ cm: med textom i izjave i poszlano 1-50 Din reklame 1— mali ogaszi 0-70 Din i dávek. Pri vecskrát popúszit.

Ròkopszi, ki sze ne szhránijo i ne vrnéjo sze posflajo: Reditelsztvo i oprávnistvo Mòrszka Krajina M Á R K I S E V C I br. 20. —: Postni csekovni racsun broj 12980. —:

Kéziratok, a melyek nem adatnak vissza, ide küldendők: M. Krajina szerkesztőség v. kiadóhivatal 20. posta MŰRSKA SOBOTA. —: Postatakarék számla száma 12980. —:

Megjelenik minden vasárnap. Előfizetési ára: 1 évre 47, félévre 24, negyedévre 12 Dinár. Külföldre 70, Amerikába 80 Din évente. Hirdetési ár □ cm.-ként: szövegközt és nyilttér 1-50, rendes 1—, apróhirdetés 0-70 Din és az illeték. Többszörinél engedmény.

Gazdálkodás

A köles.

A nálunk leginkább természetközönséges vagy bugás köles meleg, száraz éghajlatot kíván s ott mindenütt megterem, hol a szőlő és tengeri diszlik. Talaja legyen gazdag erőben lévő közép kötöttségű, vagy jó homok és agyagos homok, különösen pedig jól megterem a friss törésekben. Friss trágyázást a köles nem jól értékesíti. Vetése, miután fagyok iránt érzékeny lévén, s tekintettel rövid fejlődési idejére (14—18 hét), május—junius hónapokban történik. Kat. holdanként a magszükséglet sorba 20—30 liter szóróvételénél 25—35 liter szükséges. Tulsürü vetéstől tartózkodjunk, mert ez a terméshozam rovására megy. A magvetése kötöttebb talajban 1½ cm., laza és homoktalajon 2½ cm., mélységre történik. Vetőmagul csak jól kirostált java mag használandó. Vetésre szánt magot célszerű csávázni, még pedig a köv. bevált mód szerint, nem pedig pörköléssel. Őszög ellen veszünk a patikában 18 deka angol kén-savat, ezt 18 liter vízbe tesszük és ebben az oldatban a kölest (50 liter magnak elég) ázni hagyjuk 12 óra hosszat (párszor felkeverve). Megszáritás után vethető. Köles lassan fejlődik, miért is a gyomnövények könnyen elnyomhatják, azért célszerű a vetést, miután az már eléggé megerősödött, megfogasolni. Különösen szükséges ez akkor, ha a talaj megkérgeződött. Boronálás nem árt a kölesnek, mert mélyrejáró gyökerei vannak. A köles terméshozama kat. holdanként 6—18 hektoliter, szalma termése 5—15 q. A mag hektoliter sulya 66—74 kg. s 100 kg. mag 60 kg. kását ad.

Zimszko zelje.

Zimszkoga zelja kapusztó je nájbögse szaditi, gda je 15—20 cm. velikosztli doszégno. Ár je pa vrèmen szajenyá 'ze tü, szádimo csi je mogöcse po dez'dzevnom v oblácsnom vrèmeni. Csi je dez'dza në bilò, té meszto, gdé de kapuszte betvo szajeno, polèmo. Tak pa szádimo v hladnom vecséri, i tó betvo od betva na 50—70 cm., csi bögse je zemla, bole na rázno. Szadí sze v z boticsom narejeno lüknyo, deszta bögse pa csi sze v z lopatov vözdignyene zemlé grábcico poszadí, vu steroj sze korenyé lepò razpresztré, vr'ze nanyò rája zemla, tó sze pa z vodòv polijé, kakedno zapalí. Zádnya forma szajenyá je szploj dobra csi sze kapuszta ne szadí v dez'dzevnom vrèmeni. Csi sze szadí po boticsa lüknyi, pazimo natò naj sze nam koren nazáj gori neobrné, záto je bögse csi te dúgi koren, tó je toga ténsi konec, ki sze

naléci nazáj vugne, z najétom vkraj vcseknemo. Od szajenyá z boticsom, je bögse szajenyé z prsztom, ki je náimre léko v rájoj zemlé, csi 'ze v z lopatov narejeno grábcice szaditi nescsemo, ka je pa nájbögse. Csi v z prsztom ali z boticsom narejeno lüknyo szádimo, te okòli kapusztoga betva zemlò z rokòv k betvi poklacsno. Za pár dni po szajenyé poglednimo kapusztó, i csi bi sze stera në poprijéla jo taki nadoesztimo z drúgov, da naj na gli raszté z ovimi.

Van-e jelentősége az ugarinak homokon?

Némely vidéken még ma is ugarinak tartják a homoki szántóföldek felét, a másik felét pedig rozssal vetik be. De dacára ezen a talajt kimélő eljárásnak, a rozs termése olyan csekély, hogy a 4—5 mázsát ritkán haladja meg, a mely pedig az arató, cséplő rész és a vetőmag levonása után annyi bevételt sem ad, a mennyi a kiadások fedezésére elegendő. Ez a vetési rendszer nagyon helytelen annyival is inkább, mert az ilyen homok talaj takarmányt sem terem, állatot sem lehet ennek következtében tartani, elegendő istállótrágya sem áll rendelkezésre a talaj megjavítása céljából.

Sokkalta helyesebben jár el a homoki gazda, ha az ilyen nagymérvű ugartartás helyett 3 részre osztván szántóföldjét, kétszer egymás után rozst természet, a második rozs után még aug.—szept. hó folyamán bibor herét vet; ezt a bibor herét harmadik év tavaszán részben lekaszálja részben alászántja, s ennek következtében vagy egy rövid tenyészidővel bíró takarmány növényt vet utána, a minő a csalamádé köles vagy muhar, vagy pedig ennek elhagyásával összel ismét rozst vet és így három fordában kezeli gazdaságát. A trágyázott talaj a rozst egymás után vetve is hosszú időn keresztül megbirja, a bibor here pedig légenyt gyűjtő növény lévén, nitrogén dusabbá teszi a talajt, de folytonos termelés közben képződő sok gyökér kötöttebbé teszi a homokot évről-évre javítja a talajt és fokozza a terméseket. Hogy ez lehetséges legyen, az első évi rozs alá 2 mázsa káliszuperfoszfátot, a második évi rozs alá 150 kg. káliszuperfoszfátot kell adni kat. holdanként, s az évről-évre fokozódó nagyobb mennyiségben termelt istállótrágyát is egyik vagy másik rozs alá kell kihordani, miáltal a talaj termőképessége folytonosan fokozódik, a gazda jövedelme folytonosan emelkedik. E rendszer segélyével már az első évben is megkésztéri a jövedelmét, s néhány év leforgása alatt kötöttebbé, jobbá, értékesebbé teszi birtokát.

MALI OGLÁSZI.

TANULÓ FIU

jóházból való, ügyes pincér és mészárosnak azonnal felvétetik Cigüth vendéglő Beltinci

BENZIN LOKOMOBIL

12 HP. huzatos, jó állapotban jutányos árban eladó. Bővebbet Skrilec lakatosnál Puconci.

K ODAJI JE: dvá piszárnikiva sztola v dobrom sztáni. Poglédne i zvè sze v davčnom uradi v M. Soboti.

KMETOVJE szo sze pobojszkom vrèmeni doszta csemerili ka nyim koszé nevrézejo tak kak po brüsenyé z právim „Tirolszkim“ kamnom, ki je nigdi në büo zadobiti. Té navòle je pa letosz kmet tüdi reseni, ár csi sze escse popacszi, pri Golòbi v Morávczi dobi právi „Tirolszki“ kamen na prebéranje i z garancijov po fálcèni. —

Előfizetések és hirdetések „Mòrszka Krajinára“ felvételnek Erdössy Barnabás papir és játékaru üzletében M. Sobotában a róm. katolikus templom mellett.

Pènezi — Pénz

1 Dollár . . . . . = D. 79—
100 Kor. Budapest . . . = „ 0-10
100 Kor. Becs . . . . . = „ 0-1147
100 Kor. Praga . . . . . = „ 2-395
1 lira . . . . . = „ 3-54
Zürichben 100 Din = 7.— sfrk.

GŐZCSÉPLŐGÉPEK

Mezőgazdasági - gépek,
Kerékpárok,
Varrógépek,
Gummik,
Táblaüveg,
legjobb kaszák,
tirolai kaszakövek
legolcsóbban csakis

Nemecz János
vaskereskedőnél M. Sobota
!! kaphatók !!

ELADO BIRTOK
ház, gazdasági felszerelés
és szoba berendezések.

BÁCZ JÁNOS tulajdonát képező Lendva utca 19. hsz., ugyancsak BÁCZ János tulajdonát képező muzgai földek és rétek, és a Fuisz-féle földek. Bővebb felvilágosításokkal szolgálunk KARDOS JÓZSEF vaskereskedő és SZUKITS ISTVÁN szabó, M. Sobota

PRODAM

radi boleznosti prostovoljno:

2 fini težki kobili ednake barve („fuksi“)
2 telici za klanye ali za pleme in
3 breje svinje, tričetrt leta stare.

Cena po dogovoru.

Nasolov pove **PREKM. TISKARNA**
v Murski Soboti.

Ne čakaj spomladi!

Naroči takoj:

s e m e,

sadno drevje, dalije, vrtnice,
gladiole, i. t. d. i. t. d.

„VRT“

DŽAMONJA in DRUGOVI

Maribor.

Zahtevaj cenike!

Legujabb Párisi és Bécsi kalap modelok, kalap ujdonságok nagy választékban raktáron. Mindennemű kalapalakítások elvállaltatnak. Gyászkalapok 24 órán belül rendelésre elkészülnek. Harisnyák, bluzok, Női és gyermek kötények, női fehérnemű, függönyök, fátályok, piperecikkek legolcsóbb beszerzési forrása. Nőikalap 120 Din-tól kezdve kapható.

A. KIRALY trgovina M. SOBOTA
Fő-tér Berger féle ház.

Jegygyűrűk

és bér málási ajándékok legjutányosabb árban kaphatók
FLISZAR PÁL
órás és aranyművesnél
Fali Inga és ébresztő órák raktáron
Javitások Veszek
elfogádtatnak. aranyat, ezüstöt
Ugyanott egy jobbházból való fiu tanulóknak felvétetik.

VSZEFELÉ CIGEO

tője zarézani (falc) i navádni pokrivátji, kuszi z zidanye i 'zlebáti cigeo odáva nájbögse vrszte i nájfalése:

KRIŽEVSKA INDUSTRIKA D. D.
(Križevci pri Ljutomeri)

(prve Slovenska opekarna) pòleg 'zelezniske p sztáje v Križevci

Ár szmo ciglence moderno predelali, nam je dána mogöcsnoszt ponfiditi vszigidar nájbögse i nájfalése blágo. — Tüdi zgotáviam mlènye nájvugodnése v nasem modernom mlíni, rávnotak vsze vrszte 'zaganye dészki lát dobro i po fálcèni. — Zasztòpsztvo: **Brata Brumen** trgovina z rázlicnim blágom v Murski Soboti gde sze vsze potrèbno pozvé.